

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

علم اخلاق با رویکردی بر اخلاق اسلامی

آزاده ریاحی

سیرشناسه	: ریاحی، آزاده، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: علم اخلاق با رویکردی بر اخلاق اسلامی / آزاده ریاحی.
مشخصات نشر	: تهران: معاد اندیشه، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۰ ص.
شابک	: 978-600-8899-12-9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: اخلاق
موضوع	: Ethics
موضوع	: اخلاق اسلامی
موضوع	: Islamic ethics
موضوع	: اخلاق اجتماعی -- جنبه های مذهبی -- اسلام
موضوع	: Social ethics -- Religious aspects -- Islam
رده بندی کنگره	: BJ۲۷/۹۴۸ ۱۳۹۶
رده بندی دیویی	: ۱۷۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۷۶۷۶۲

Miadpub.com

عنوان کتاب: علم اخلاق با رویکردی بر اخلاق اسلامی

مولف : آزاده ریاحی

ناشر : معاد اندیشه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹-۱۲-۸۸۹۹-۶۰۰-۹۷۸

همه ی حقوق مادی و معنوی این اثر برای مولف محفوظ است.

تکثیر و انتشار این اثر به هر صورت، از جمله بازنویسی، فتوکپی، ضبط الکترونیکی و ذخیره در سیستم های بازیابی و پخش، بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی از نویسنده به هر شکلی ممنوع است.

این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مولفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد

بخش اول: جلوه هایی از مقوله اخلاق

۱	تعریف اخلاق
۳	هدف علم اخلاق
۴	علوم مربوط به اخلاق
۸	اهمیت علم اخلاق
۱۱	موضوع علم اخلاق
۱۲	ضرورت بحث از اخلاق
۱۵	مفاهیم اخلاقی و ویژگی های آن ها
۱۷	فرق کارهای اخلاقی با کارهای دیگر چیست؟
۱۸	تفاوت های اخلاقی
۲۰	توجیه سوراخ اخلاقی
۲۲	دسته بندی مسائل اخلاقی
۲۴	اخلاق فطری و کسبی
۲۶	اخلاق انتفاعی
۲۶	اخلاق متکی به مذهب
۲۸	دو امتیاز مهم بین اخلاق دینی و اخلاق انسانی
۲۹	اخلاق طبیعی
۳۱	اخلاق تکاملی
۳۲	رابطه اخلاق با ایمان
۳۴	رابطه عقل و اخلاق
۳۶	رابطه اخلاق و فلسفه
۳۸	رابطه اخلاق و عرفان
۳۸	رابطه «علم» و «اخلاق»

بخش دوم: اسلام و اخلاق

۴۵	دین و اخلاق
۴۵	۱- آیا دین و اخلاق یکدیگر را تقویت می کنند؟
۴۶	۲- آیا دین راهنمای اصول اخلاقی است؟
۴۸	۳- آیا دین در تربیت اخلاقی موثر است؟
۵۰	۴- آیا اخلاق منهای دین تحقق پذیر است؟

۵۲	 اخلاق از نظر اسلام
۵۳	 اخلاق اسلامی، ویژگی ها و امتیازات
۵۸	 وسعت دامنه تعلیم اخلاقی در اسلام
۵۸	 جنبه همگانی تعلیم اخلاقی اسلام
۵۹	 تفاوت نظام اخلاقی اسلام با دیگر نظام ها
۶۰	 سعادت در نظام اخلاقی اسلام
۶۱	 رابطه جهان بینی و سعادت در اسلام
۶۵	 راه وصول به سعادت
۶۷	 انسان در نظام اخلاقی اسلام
۷۱	 فضایل و رذایل اخلاقی
۷۳	 نمونه هایی برای اخلاق بون و ض از کارها
۷۷	 حدود اخلاقی خوردن و آشامیدن
۷۹	 ارزش های اخلاقی؛ اساس تکامل انسان
۸۰	 احترام شایان پیامبر (ص) به ارزش های اخلاقی
۸۱	 تاثیر انگیزه ها در ارزش اخلاقی
۸۴	 ارزش های اخلاقی در ازدواج
۸۶	 ارزش اخلاقی لباس و مسکن
۸۷	 ارزش اخلاق در گزینش مسکن
۹۱	 ارزش اخلاقی علاقه به مال
۹۲	 تحصیل ما و فرزندان از نظر اخلاقی
۹۵	 زینت و ارزش اخلاقی
۹۹	 نتیجه گیری
۱۰۴	 کتاب نامه

«بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْخُلُقِ»^۱ «من مبعوث شدم تا اخلاق نیکو را تکمیل کنم.»

مکتب اسلام مکتبی فراگیر است و زندگی فردی و اجتماعی انسان را در بر می گیرد. برجستگی مهم اخلاق و حیانی به ویژه اخلاق اسلامی سازگاری آن با فطرت انسان هاست. این سازگاری موجب آن است که مخاطب تعالیم اسلام فطرت و وجدان اخلاقی انسان ها باشند، و در نتیجه طرح آموزش های اخلاقی بدون تمسک به مباحث نظری و فلسفی صورت گیرد. با وجود این، مکتب اخلاق اسلام بر مبانی فلسفی خاصی استوار است. شناخت این مبانی، تلاش برای تحلیل آموزه های اخلاقی براساس مبانی، چهره ی مکتب اخلاقی اسلام را آشکارتر می سازد و راه را بر تحریف دستورات اخلاقی دین مسدود می کند.^۲

مسائل اخلاقی اسلام در هر زمان از اهمیت فوق العاده ای برخوردار بوده، ولی در عصر و زمان ما اهمیت ویژه ای دارد. زیرا:

۱- از یک سو عوامل و انگیزه های فاسد و انحراف در عصر ما از هر زمانی بیشتر است و اگر در گذشته برای تهیه ی مقدمات بصری ا مفاصد اخلاقی هزینه ها و زحمت ها لازم بود در هر زمانی ما از برکت پیشرفت صنایع بشری همه چیز در همه جا و در دسترس همه کس قرار گرفته است!

۲- از سوی دیگر، با توجه به اینکه عصر ما عصر بزرگ شدن مقیاس هاست و آنچه در گذشته به طور محدود انجام می گرفت در عصر ما به صورت محدود انجام می گیرد، قتل و کشتار انسان ها به برکت وسائل کشتار جمعی، و مفاصد اخلاقی دیگر به تمک فیلم های مبتدلی که از ماهواره ها در سراسر دنیا منتشر می شود و اخیراً که به برکت «اینترنت» هرگونه اطلاعات مضر در اختیار تمام مردم دنیا قرار می گیرد، مفاصد اخلاقی بسیار

^۱ شبیر، عبدالله، اخلاق، قم، هجرت، ۱۳۸۰ ص ۲۶.

^۲ فتاحعلی خانی، محمد، آموزه های بنیادین علم و اخلاق (۱)، مرکز جهانی علوم اسلامی، ص ۱۱.

گسترش پیدا کرد. و مرزها را در هم شکسته و تا اقصا نقاط جهان پیش می رود تا آنجا که صدای بنیانگذاران مفاسد اخلاقی نیز درآمده است.

۳- از سوی سوم، همان گونه که علوم و دانش های مفید و سازنده در زمینه های مختلف پزشکی و صنایع و شئون دیگر حیات بشری گسترش فوق العاده ای پیدا کرده، علوم شیطانی و راهکارهای وصول به مسائل غیر انسانی و غیر اخلاقی نیز به مراتب گسترده تر از سابق شده است به گونه ای که به دارندگان فساد اخلاق اجازه می دهد از طرق مرموزتر و پیچیده تر و گاه ساده تر و آسان تر به مقصود خود برسند.

در چنین شرایطی ترجمه به مسائل اخلاقی و علم اخلاق از هر زمانی ضروری تر به نظر می رسد و هرگاه نسبت به آن کم توجهی شود فاجعه و یا فاجعه هایی در انتظار است.

دانشمندان دلسوز و اندیشمندان آگاه باید همگی دست به دست هم داده و برای گسترش اخلاق در دنیای امروز که اخلاق به خطر افتاده تا آن حد که بعضی ها آن را به کلی انکار کرده یا غیر ضروری دانسته اند و بعضی دیگر به هر کار و خصلتی که انسان را به خواسته سیاسی اش برساند اخلاق شمرده اند، تمام تلاش و کوشش خود را به کار گیرند.

قرآن مجید اهتمام فوق العاده ای به مسائل اخلاقی و تأکید نفوس دارد چنان که در آیه ای می فرماید: «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَكَاهَا وَ قَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا» آن کس که نفس خویش را تزکیه کند رستگار شده، و آن کس که آن را آلوده سازد مایوس و ناامید گشته است.

آری! تکامل اخلاقی در فرد و جامعه، مهمترین هدفی است که ادیان آسمانی بر آن تکیه می کنند؛ و ریشه همه این اصطلاحات اجتماعی و وسیله ی مبارزه با مفاسد و پدیده های ناپهناجاری می شمردند!